

I. PRACOVNÝ DEŇ ONKOLOGICKEJ FARMÁCIE

Dňa 9. 2. 2023 sa v školiacom centre Eduka Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici konal I. pracovný deň onkologickej farmácie, na ktorom sa stretlo 70 účastníkov. Boli medzi nimi nemocniční farmaceuti, farmaceutickí laboranti, pracovníci ŠÚKL, zdravotné sestry, dokonca aj farmaceut z výroby.

■ V posledných dvoch rokoch na Slovensku viaceré zdravotnícke zariadenia zriadili alebo plánujú zriadiť oddelenie prípravy cytostatík, ktoré je jedným z oddelení nemocničnej lekárne. Keďže centralizáciou prípravy cytostatík sa podstatná časť manipulácie s cytostatickými liekmi presúva do rúk farmaceutov a farmaceutických laborantov, vznikla potreba vzájomne si vymeniť skúsenosti medzi jednotlivými pracoviskami naprieč celým Slovenskom. V minulom roku bola **Sekciou nemocničných lekárníkov SLeK** vytvorená pracovná skupina prípravy cytostatík, ktorá sa zaoberá riešením aktuálnych otázok v oblasti onkologickej farmácie.

Po takmer troch rokoch online vzdelávacích podujatí mnohí účastníci privítali možnosť osobného stretnutia a výmeny skúseností. Program pracovného dňa bol rozdelený na dva bloky prednášok a dva workshopové bloky.

Prednášky pokryli mnohé dôležité témy týkajúce sa prípravy a aplikácie cytostatík

Úvodné slovo v prednáškach patrilo doc. PharmDr. Jurajovi Sýkorovi, CSc. Docent Sýkora sa onkologickej farmácii venuje takmer 30 rokov, zastupuje SR v Európskej spoločnosti onkologickej farmácie (ESOP), je odborným garantom certifikovanej pracovnej činnosti príprava cytostatík na Slovenskej zdravotníckej

žete prečítať v samostatnom článku na strane 18.

V ďalšej prednáške sa Mgr. Martin Kán venoval **paravazáciám cytostatických liekov** a ich terapeutickým možnostiam. Paravazácia je neúmyselná aplikácia liečiva, určeného na intravenóznou aplikáciu, mimo cievny systém. Najzávažnejšie následky vznikajú pri extravazácii cytostatických liekov. Tie sa podľa ich potenciálu

„V roku 2002 bol vytvorený vzdelávací program pre vzdelávanie v príprave cytostatík – Certifikovaná pracovná činnosť príprava cytostatík pre zdravotnícke povolanie farmaceut.“

univerzite v Bratislave, a zároveň aj aktívne pracuje v oddelení centrálnej prípravy cytostatík v Národnom onkologickom ústave v Bratislave. V prednáške docenta Sýkora **Cesta slovenskej onkologickej farmácie** odznelo mnoho zaujímavých faktov z histórie. Viac si mô-

spôsobiť poškodenie tkaniva rozdeľujú na iritanty, vezikanty a nonvezikanty. Od poškodzujúceho potenciálu cytostatika sa odvíja aj manažment paravazácie. Dôležité je okamžité ukončenie aplikácie cytostatika a zahájenie postupov, ktoré zabránia ďalšiemu vstrebávaniu liečiva

a jeho devastačným účinkom na tkanivo. Najčastejšie sa využíva aplikácia suchého tepla alebo chladu a podľa možností sa aplikujú špecifické antidotá cytostatík.

PharmDr. Daniela Raticová odprezentovala **transarteriálnu chemoembolizáciu (TACE)** ako jednu z liečebných modalít hepatocelulárneho karcinómu (HCC). TACE je terapeutická metóda, počas ktorej rádiológ pod angiografickou kontrolou aplikuje cez femorálnu artériu emboli-

začnú látku nasýtenú cytostatikom priamo do pečene k nádorovému tkanivu. Embolizácia môže byť vykonaná buď konvenčným TACE, pri ktorom je aplikovaná emulzia Lipiodolu® a cytostatika, alebo mikrosférami nasýtenými cytostatikom (**DEB-TACE**).

Ďalší prednáškový blok patril onkológom a hematológom, ktorí odprezentovali farmakoterapeutické možnosti karcinómu pankreasu, možnosti cievnych

vstupov pre onkologických pacientov a tiež komplexný pohľad na využitie pegylovanej asparaginázy v pediatrickej hematooonkológii.

Workshopové bloky boli orientované na prax

Farmaceuti v nich predstavili viacero tém od koncepcie zriaďovania oddelenia centrálnej prípravy cytostatík a výberu vhodného prístrojového vybavenia, cez pracovné náplne zamestnancov oddelenia až po možnosti dekontaminácie pracoviska od rezíduí cytostatík a likvidáciu náhodného úniku cytostatík. Tieto praktické témy poskytli náhľad do niekoľkých pracovísk na Slovensku. Diskusia bola obohacujúca a podnetná, prelínali sa v nej novinky so skúsenosťami z praxe.

Onkologická farmácia je odbor, ktorý sa mimoriadne dynamicky rozvíja a posúva vpred, preto veríme, že nadšenie onkologických farmaceutov pretrvá a budeme sa s ďalšími zaujímavými témami onkologickej farmácie stretávať pravidelne.

PharmDr. Anna Štricová
vedúci farmaceut, Nemocničná lekáreň
FNsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica
Fotografie:
PharmDr. Michaela Gavendová

Vybrané prednášky z podujatia nájdete v elektronickej podobe na webe SLeK v časti Sekcia nemocničných lekárníkov alebo prostredníctvom QR kódu

„V minulom roku bola Sekciou nemocničných lekárníkov SLeK vytvorená pracovná skupina prípravy cytostatík, ktorá sa zaoberá riešením aktuálnych otázok v oblasti onkologickej farmácie.“

